

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(вибіркова)

III семестр

Дисципліна ВВ2.1.1

Кількість кредитів ЄКТС – 3 кредити

I. Основна мета засвоєння курсу – формування системи теоретичних знань і практичних умінь з освітнього менеджменту та організаційно-управлінської діяльності керівника навчального закладу як менеджера освіти.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Дисципліна «Освітній менеджмент» дозволяє набути студентам додаткової фахової компетенції щодо формування управлінської компетенції учасників освітнього процесу.

III. Завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів з управлінням системою освіти України;
- оволодіти організаційними основами роботи керівника навчального закладу як менеджера освіти;
- освоїти методи управління дисциплінарними відносинами;
- сформувати практичні навички студентів для прийняття та оцінки управлінських рішень у сфері освіти;
- освоїти технології управління навчальними закладами з урахуванням їх функціонування.

IV. Основні завдання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- нормативно-правову базу управління навчальним закладом;
- організаційні принципи роботи керівника навчального закладу;
- побудову адміністративної служби навчального закладу;
- трудовий розпорядок керівника навчального закладу;
- методи управління дисциплінарними відносинами;
- методи прийняття рішень в системі освіти;
- технології управління навчальним закладом.

Основні вміння:

- формувати трудовий розпорядок керівника навчального закладу;
- створювати проекти адміністративних служб навчальних закладів в залежності від їх специфіки;
- обирати і застосовувати методи управління дисциплінарними відносинами залежно від специфіки навчального закладу;
- вміти обирати відповідні рішення в різних ситуаціях;
- обирати технології управління навчальним закладом.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Сутність, зміст та форми освітнього менеджменту

Освітній менеджмент: визначення та функції. Характеристики освітнього менеджменту. Види та форми освітнього менеджменту.

Специфіка управління системою освіти України. Державно-громадське управління освітою. Суб'єкти державно-громадського управління освітою. Освітній менеджмент на державному, регіональному рівнях та на рівні управління закладом освіти.

Тема 2. Система управління навчального закладу.

Особливості системи управління закладом освіти. Специфіка освітнього менеджменту на рівні закладу освіти.

Поняття «адміністративна служба навчального закладу».

Структура адміністративної служби навчального закладу в залежності від його функціонування.

Спільне та особливе в завданнях і функціях адміністративних служб навчальних закладів з урахуванням особливостей його функціонування.

Завдання і функції адміністративної служби в закладах дошкільної освіти. Завдання і функції адміністративної служби в середніх загальноосвітніх закладах. Завдання і функції адміністративної служби у позашкільних навчальних закладах. Завдання і функції адміністративної служби в професійно-технічних закладах освіти. Завдання і функції адміністративної служби у вищих навчальних закладах. Завдання і функції адміністративної служби в закладах післядипломної освіти.

Проектування адміністративної служби навчального закладу в залежності від його функціонування.

Учасники освітнього процесу як менеджери освіти.

Тема 3. Керівник навчального закладу як менеджер освіти

Обрання, затвердження та звільнення з посади керівника навчального закладу.

Кваліфікаційні характеристики керівника навчального закладу.

Особливості укладання договору (угоди) керівника навчального закладу в залежності від закладу освіти та його функціонування.

Визначення функціональних обов'язків керівника навчального закладу.

Етапи та форми погодження трудового розпорядку керівника навчального закладу. Повноваження керівника навчального закладу. Планування роботи керівника навчального закладу: короткострокове, середньострокове, довгострокове. Ергономіка робочого місця керівника навчального закладу.

Тема 4. Напрями освітнього менеджменту навчального закладу

Особливості стратегічного менеджменту навчального закладу. Стратегічний план навчального закладу.

Інноваційний менеджмент у навчальному закладі. Особливості впровадження інноваційного менеджменту в управління навчальним закладом.

Педагогічний менеджмент. Управління знаннями як складова освітнього менеджменту.

Управління освітньою та виховною діяльністю навчального закладу: напрями та форми роботи. Учасники освітнього процесу як менеджери освіти.

Тема 5. Управління дисциплінарними відносинами. Методи управління дисциплінарними відносинами

Поняття «дисциплінарних відносин» у навчальному закладі. Види дисциплінарних відносин. Трудова дисципліна.

Нормативно-правове забезпечення дисциплінарних відносин та його узгодження з міжнародними, національними, регіональними, галузевими та корпоративними нормами.

Порядок оформлення дисциплінарних відносин в залежності від типу навчального закладу.

Методи управління дисциплінарними відносинами: економічні, соціально-психологічні, адміністративні, організаційні.

Управління організаційною культурою навчального закладу.

Тема 6. Процес прийняття управлінського рішення

Управлінське рішення як основа управління. Умови та фактори якості управлінського рішення в системі освіти.

Календарне планування в процесі прийняття рішень в закладах освіти. Цільова орієнтація управлінських рішень в закладах освіти.

Методи прийняття управлінських рішень в закладах освіти різних типів.

Прийняття рішень при стратегічному плануванні в закладах освіти різного типу.

Технологія та моделі процесу розробки управлінських рішень в закладах освіти. Аналіз альтернатив управлінських рішень в системі освіти. Сітьове планування в технології розробки управлінських рішень в навчальних закладах. Методи прийняття та відпрацювання управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику. Організація та контроль виконання управлінських рішень. Оцінка ефективності управлінських рішень в навчальних закладах.

Тема 7. Технології управління закладом з урахуванням особливостей його функціонування

Поняття «технологія управління навчальним закладом». Особливості використання технологій управління в залежності від типу навчального закладу.

Технології управління закладами дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти.

Проектний підхід в управлінні навчальним закладом. Процесний підхід в управлінні навчальним закладом. Маркетинговий підхід в управлінні навчальним закладом. Управління навчальним закладом на основі інформаційних технологій. Інноваційний підхід в управлінні навчальним закладом. Здоров'язбережувальні технології в управлінні навчальним закладом. Управління навчальним закладом за результатами. Адміністративно-функціональна модель управління навчальним закладом. Конкурентно-представницька модель управління навчальним закладом. Управління навчальним закладом на основі управління знаннями. Управління навчальним закладом на основі адаптивної моделі.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра управління, інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Факультету соціально-економічної освіти та управління.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: лекційних – 10 год., практичних – 6 год., самостійної роботи студентів – 74 год. Дисципліна викладається у 3 семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-19 із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380.
2. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра за Спеціальністю 8.000009 «Управління навчальним закладом» специфічних категорій. – К.: Міністерство освіти і науки України, 2005.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/1556-18>
4. Автономія та самоврядування на інституційному рівні // Вища освіта в Україні: навчальний посібник / автори: В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко та ін.; за ред.: В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – К.: Знання, 2005. – С. 220-222.
5. Бех В.П. Механізм ціннісно-сислової детермінації управління навчальним закладом / В.П. Бех, Л.М. Семененко // Практична філософія. – 2006. – №4 (22). – С. 18-26.
6. Василенко Н.В. Інноваційна діяльність директора школи / Н.В. Василенко. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 96 с. – (Бібліотека журналу «Управління школою»; Вип. 7 (91)).
7. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Д. Дерлоу; Пер. з англ. – К.: Всеуито, Наукова думка, 2001. – 242 с. – (Сер. «Усе про менеджмент»).
8. Директор дорівнює менеджер? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/manage/management/2034/>
9. Дубяга А. Психологічні аспекти управління школою / А. Дубяга // Директор школи. Україна. Науково-методичний журнал. – 2010. – №10. – С. 60-63.
10. Єльнікова Г.В. Деякі питання підготовки керівника навчального закладу на основі розроблення його професійно-кваліфікаційної характеристики / Г.В. Єльнікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/peddysk/.../gyelnikova.pdf
11. Камінська О.В. Раціональне і ірраціональне в управлінні навчальним закладом: монографія / О.В. Камінська; за наук. ред. В.П. Беха; Міністерство освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010 – 192 с.
12. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. Посібник / Л.М. Карамушка. – К.: Либідь, 2004. – 424 с.
13. Кваліфікаційна характеристика менеджера освіти // Директор школи. Україна. Науково-методичний журнал. – 2010. – №11.
14. Модус державно-громадського управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова; за науковою ред. В. П. Беха; редкол.: В. П. Бех (голова), Н. В. Крохмаль (заст. голови) [та ін.]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 764 с.

IX. Метод навчання: Лекції та семінарські заняття.

X. Система оцінювання:

Поточний контроль – оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання проектів, виконання творчих індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль: залік у 3 семестрі.

XI. Реєстрація на навчальну дисципліну: